

שעושה פס באמצעות מבוי הרחב עשרים ורוצה שלא ישאר עשר באורך המבוי שלא יצטרך לצורת פתח כדין מבוי עקום הנה הוא מאריך אורך הפס עד יותר מעשר כדי שלא ישאר עוד עשר, אבל כיון דהש"ס נקיט השתא לאשמעין נמי דמשכו של מבוי בד' אמות וכדלעיל (דף ו.) ולהכי נקיט תוס' אי איכא כיון דהשתא בד' קמירי אבל בודאי המחלק המבוי עושה פס יותר מעשר בארכו.

הנה מדי דברי בו מאד אשתעשע, ואולם הטרדות ימנעוני לכן יחזיקו נא דברי המעטים כמרובים, ה' ישפות שלום לו ולביתו בשיבה טובה יראה זרע יאריכו ימים ברוב טובה ובשפעת שלום ועיניו רואות ושמחות יבלה ימיו בטוב ובנעימים, דברי מחותנו ידידו המצפה לתשועת ה' במהרה.

הק' חנוך העניך הכהן

[מכתב לאחד החסידים]

מקוה איז דאך בטלו לטבילות איז דאך נישט קיין מצוה, אבער וואס מקוה קען ברענגין קען דאך ניט ברענגען דיא גרעסטע מצוה, עצבות איז דאך נישט קיין עבירה, אבער צו דעם טמטום הלב וואס עצבות ברענגט קען דאך דיא גרעסטע עבירה נישט ברענגין, דאס וואס מיר רעדן שמחה מיינט מען נישט של מצוה, ווארים דאס איז דאך איין מדריגה, מיר מיינען אבי נישט קיין עצבות, פשוט א יוד גייט נישט מיט שמחה דאס ער איז א יוד איז ער א כפוי טובה דעם הימעל, איז א סימן דאס ער האט קיין מאהל נישט דער הערט דיא ברכה שלא עשני גוי.

ער טאפט זיך צי איז ער א חסיד צי נישט דאס איז גאות, וואס איז עפ"ס א חסיד אבי א יוד, עצבות איז שאול תחתית, אבער וואס איז עצם עצבות עס קימט מיר עס פעלט מיר אין גשמיות אין רוחניות איז אלץ איך, מרירות איז שבירת הלב, ווארים באמת איין ערליכע האער קען דאך נישט זיין אהן מסירת הנפש האב איך דאך גאר נישט גיטאהן פין דעסט וועגין לעהב איך אויף דער וועלט, איך שעפ דעם אויר, איז דאך שמחה, דאס איז דער היפך פין עצבות, נאהר פין עצבות ביז מרירות איז כחוט השערה אין דיא גאנצי תורה איז כחוט השערה נשחט רובו כשר מחצה טריפה כו' הגם אז מען ווערט גיוואר פין עבדות איז דאך רעכטיג ווארים מיט דעם שכל קען מען זיך אפ נארין נאהר דאס איז דער חילוק החשבון פין עצבות ווערט א כבדות הגוף מען לייגט זיך שלאפין מען קען זיך נישט לאדין, מען קען יענעם יוד נישט לאדין, מען איז בא זיך שארף, אבער מרירות לאזט זיך נישט שלאפין איך האב דאך נישט אהן גיהויבן צי טיען חאפט מען א דאווינן א לערנען א מצוה אז מען שפירט א יוד איז מען א נהנה מראיתו נאהר פין דעסט וועגין דאס אידיילסטע מרירות האט פארט א נגיעה [פין] מיט עצבות, אין גימניסטע שמחה וואקסט [דאך פון שמחה] פין קדושה.

[בתרגום ללה"ק]

(מקוה, הרי בטלו לטבילות, אם כן איננה מצוה. אבל מה שמקוה יכולה להביא, אין המצוה הגדולה ביותר יכולה להביא. עצבות אינה עבירה, אבל טמטום הלב שעצבות יכולה

להביא, אין העבירה החמורה ביותר יכולה להביא. מה שאנו אומרים תמיד שמחה, אין מובנה שמחה של מצוה, זוהי מדריגה לחוד. שמחה אנו מתכוונים רק שלא להיות בעצבות, פשוט, יהודי המהלך ואינו בשמחה הריהו כפוי טובה לשמים, וסימן הוא, שמעולם לא הבין מובנה של הברכה שלא עשני גוי. ממשש את עצמו אם חסיד אני או לא, זהו גאות. מה זה חסיד, העיקר יהודי אני. עצבות הרי היא שאול תחתית. מהי עצבות בעצם, מגיע לי, חסר לי, הן בגשמיות והן ברוחניות, הכל אני. מרירות זו היא שבירת הלב, משום שבאמת איש נאמן לא יתכן ללא מסירות נפש, לא עשיתי מאומה ומכל מקום אני חי בעולם, שואף אור, אם כן זוהי שמחה, והוא היפך מעצבות. אלא שבין עצבות ומרירות כחוט השערה. כל התורה כחוט השערה, נשחט

רובו כשר מחצה טרפה וכו'. הגם שנודעים מעבדות נכון. משום שבשכל העצמי האדם רק מאנה את עצמו. אלא שזהו החילוק וההבדל שבין עצבות ומרירות, שמעצבות הגוף כבד ונשכב לישון, אינו סובל עצמו ואינו סובל אחרים, חזק בעצמו. אבל מרירות מונעת השינה, הרי לא התחלתי לעשות כלום, חוטפים תפילה, לימוד, מצוה, מרגישים יהודי, נהנים ממראיתו. אף על פי כן המרירות העדינה ביותר, מכל מקום יש בה נגיעה עם עצבות. אבל השמחה, אף שאינה מזוקקת, צומחת מן הקדושה).

(הגם שנדפס בס' כנסת ישראל בשם הרה"ק מקרלין זצ"ל, אבל העולם מיחסים אותו לרבינו מאלכסנדר זצ"ל).